

Kapitali 6. Nappaatit tunillaassuuttut

Meeqqat nappaataat

2011-imi Meeqqat nappaataannik Nunatsinni nakorsaaneqarfik nalunaarutisinnigilaq, 2012-imi savartog ataaseq nalunaarutigineqarpoq.

Clostridium difficile, C.diff.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik 2011-imi kalaallit Clostridium difficile (C.diff.) 027mik tunillatsissimasut tamarmik sivirusumik Rigshospitalimi nakorsartissimasut pillugit tallimanik Statens Serum Institutimit nalunaarutisivoq. 2012-imi DIH-mi aavisarfimmiit tunillatsissimasut 13-it nalunaarutigineqarput. Tappiorannartut c.diff-it sakkortuumik tunillannartullit siornatigut nalunaarutigisassatut piumasaqaataasimangimmata, misissugasallu Statens Serum Institut-imut, Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut Rigshospitalimullu nassiunneqartarmata, ataatsimoortunik nalunaarsugaqanngilaq, taamaattoqarnerali annertusiartuinnarmat, tappiorannartut sakkortuunik tunillannartullit siunissami nakkutigineqalissapput.

Napparsimasut sivirusumik timmittut maluginiaqqissaarnissaat tunngavissaqarpoq. Nunani Kalaallit Nunaanut qanittuni tappiorannartog Clostridium difficile (C.diff.) antibiotikanik sivirusumik nakorsarneqarnerup kingunerisaanik tunillatsinnernut patsisaasut pingaarnersaraat, tappiorannartunillu C.diff.-inik patsiseqartumik nappaatinik tunillatsinnerit, ilaatigut Amerikap avannaani Europamilu amerleriapiloorsimapput. Nunarsuarmi siaruaanneranut tappiorannartogatiigiit tuniluutiasut ilaat ribotype 027, tappiorannartogatiigiinnut allanut sanilliullugit peruluutaanerusartog patsisaasut pingaarnersaraat. Tappiorannartog nalinginnaasumik inuit inalugaanniippoq, napparsimasorlu pingaartumik antibiotikanik nakorsarneqarpat timmissutaasinnaasarluni. C.diff.-it avatangiisini sivirusumik uumasinnaasunik illersuusiorsinnaapput. Tappiorannartut illersuutaat mingutsinneqarsimasunik attuereernikkut sulisut napparsimasullu assaanniit tuniluussinnaapput kingornalu tappiorannartutut aniguisarput inunnillu timikkut sanngiillisimasunik perulutitsisinnaallutik.

ESBL

Inalukkani tappiorannartumik tunillannaqisumik, antibiotikallu sunniutaanik suujunnaarsitsisinnaasumik Extended Spectrum Beta-Lactamase (ESBL) enzymiortumik patsiseqartumik nappaateqartoqatarnera, Qallunaat Nunaanni nunanilu allani ajornartorsutaajartuinnarpoq. Tappiorannartut bakterissat taakku nakorsaatinut nalinginnaasunut akiuussinnaassuseqarput.

Tappiorannartunik taakkunanga patsiseqartumik nappaatit Dronning Ingridip Napparsimmavissuani aavisarfimmiit toqqaannartumik nalunaarutigineqartassapput. 2011-mi tallimat nalunaarutiginerqarput, 2012-imilu arfinillit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut nalunaarutigineqarlutik.

Qaratsap ameraasaagut-/aakkut aseruuttoorneq tappiorannartunik meningokok-inik patsiseqartoq.

2011-mi 2012-imilu nalunaaruteqartoqanngilaq.

Qaratsap ameraasaagut-/aakkut aseruuttoorneq tappiorannartunik haemophilus influenzae type B (HIB)-inik patsiseqartoq

2011-mi 2012-imilu nalunaaruteqartoqanngilaq.

Qaratsap ameraasaagut-/aakkut aseruuttoorneq tappiorannartunik pneumokok-inik patsiseqartoq

2011-mi qulit 2012-imilu arfineq marluk tappiorannartumik tamatuminnga patsiseqartumik nappaatillit nalunaarutigineqarput, agguataarneri ataani takussutissiat 15 aamma 16-imi takuneqarsinnaapput.

Tappiorannartunik pneumokok-inik patsiseqartumik nappaatillit, aakkut qaratsalluunniit ameraasaagut aseruuttoorlutik peruluuteqarnertik pissutigalugu napparsimavimmi uninngasimanerisigut, nappaammik sussusersiviullutik nalunaarutigineqartuniit amerlanerujussuusimanissaat ilimanarpoq. Taama nappaateqarneq toqussutaagajuttarpoq amerlanertigut 25%-imiit 30 % pallillugu toqussutaasarluni. 2011-mi toqussutaanera 40 %-iuvoq. 2012-imi 14,3 %-iuvoq. Napparsimasut ukiui agguaqatigiissillugit 2011-imi 48,8-pput 2012-imilu 52,1-iullutik.

2010-mi tappiorannartunut pneumokok-inut assigiinngitsunut 13-inut akiuussutissaq, meeqqat akiuussutisinneqartarnerannut maleruagassiamut ilanngunneqarpoq.

MRSA

2011-imi tappiorannartumik antibiotikanut akiuussinnaasusilimmik Meticillin Resistent Stafylokok Aureus-imik (MRSA) tunillatsissimasunik nalunaaruteqartoqanngilaq, 2012-imi marluuk nalunaarutigineqarput. Ataaseq Danmark-imi najugaqartoq ilaqtaminut tikeraartoq. Aappa Australiamut angalasimavoq tassanilu tunillaneqarsimassangatinneqarluni.

Nunani arlalinni MRSA-nik patsiseqartumik nappaateqarneq annertusiartormat, napparsimasut nunanit allaneersut peqqissullu tappiorannartumilli timaanniittoqarnikkut allanik tunillaasinnaasut MRSA-p napparsimavinnut pinnginnissaa anguniarlugu nakkutilliilluarnissaaq pisariaqarpoq. Tappiorannartut bakteerissat peqqissunut ulorianaateqanngillat, peqqissullu tappiorannartumik timiminniittullit napparsimasunik sanngiil-lisimasunik peruluutigineqarluni nakorsaruminaatsumik tunillaasinnaapput.

Sakialluut Tuberkulose (TB)

TB-mik tunillatsissimasut 1980-ikkut qiteqqunneranniilli amerliartuinnarsimapput. 2010-mi amerlinerpaagamik 116-iupput (inuit 100.000-iugaangata 205-it tuniullatsissimasarput). Naak 2011-imi 2012-imi nalunaarutigi-neqartut ikiliiallaaraluit suli ernumassutissaqarpoq nappaatillu akiorniarnissaa qitiutittuinnarneqartariaqarluni. Nunarsuaq tamaat eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaat Nigeriatut, Myanmar-itut DR Congo-tullu inissisimavoq, WHO-millu TB-mik annertuumik ajornartorsiorfittut inissinneqarpoq.

2009-miit 2010-mut meeqqanik misissuisitsinermi nuna tamakkerlugu meeqqat 10. klassimi atuartut 14 %-ii -sumiiffinnili assigiinngissuteqangaatsiarlutik tunillatsissimapput. TB-mik nappaateqalersut ukiui aggu-aqatigiissillugit appariartorput. Tupinnanngitsumik meeqqat inersimasunut sanilliullugit qanittumi tunillatsis-simasuusarmata, inuiaqatigiinni nappaatip annertuumik tuniluunna qularutissaanngilaq.

2011-imi TB-mut misissuineri tunillatsissimasutut paasineqartut 58 %-iisa 2012-imi 66 %-iisa qisii puaa-neersut allisitsiummik qinngullugit tappiorannartunik nassaarfiunerat, annertuumik tunillanaateqarnermik ersersitsisuuvoq. Nappaatip kingusissukkat aatsaat paasineqarneranut tamanna ersiutaavoq, tappioran-nartup qisermi qinngullugu takuneqarsinnaanngikkallannerani ilaatigut quersornermik, qitserarnermik, qasoq-qanermik unnuami aallersarnermik sanigornermillu ersiuteqareersarpoq.

Ukiualunnguit matuma siorna Kujataani maannali Tunumi amerlasuut TB-mik tunillatsissimanerat qitiutillugu iliuseqartoqarpoq.

Tasiilaq ukiut kingullit pingasut ingerlanerini Kalaallit Nunaanni TB akiorniarlugu iliuseqarnermi qitiutin-neqarpoq. Ukiuni tulleriinni 2010-mi 2011-mi 2012-imi 24-it, 41-it 31-illu tunillatsissimanerisigut innut-taasunut ataasiakkaanut agguaqatigiissitsinermi, Kalaallit Nunaanni TB-mik tunillatsittut Tasiilami amerlaner-paapput. Ukiuni pingasuni taakkunani nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi inuit 100.000-iugaangata 196-it tunillatsissimasarput Tasiilami inuit 100.000-iugaangata 1.056-iunermikkut tallimariaammik amerlaner-ruupput.

2011-imi 2012-imi TB-mik tunillatsissimasutut nalunaarutigineqartut ukioqatigiiaanut agguataarneqarnerat titartaganngorlugu titartakkami 19-imi takuneqarsinnaavoq. Titartakkami ukiut kingullit qulit ukiuinut aggu-aqatigiissinnerat assersuunneqarpoq. Quliniit 19-inik ukiullit 20-iniillu 29-inut ukiullit TB-mik tunillatsissimasut malunnaatilimmik amerlanerusut ersarissumik takuneqarsinnaavoq. 60-ileereersimasut akornanni ikittuunnaat TB-mik tunillatsissimapput, titartakkamili nappaateqalersartunut takussutissiami, innutaasut akornanni ukioqatigiinnut taakkununga sanilliussinermi utoqqaat TB-mik suli eqqugaagajuttuunerat amerlassusaasa takutippaat.

Nappaatip annertuumik atugaaneranut illoqarfinni nunaqarfinnilu nappaatip tuniluussinnaaneranut aqqu-taasut suli arlaqarnerat patsisaasut ilagaat. Amerlaqisut pitsaanngitsunik amerlasuunillu najorneqartunik inigisaqarput, inigisanili nutaaliaasuni ineqarnermut akiliut akilersinnaajumallu inuppaalussuit ineqatigiittar-put. Amerlasuut nerisarluuttuunermik saniatigut imigassamik tupamillu annertuumik atuisuupput. Sinerissami pissutsit taamaattut atuuffiini, peqqinnissaqarfiup immikkoortuini sulisoqarniarnikkut ajornartorsiorfiusartuni tunillatsissimasinnaasunik paasiniaaneq, nakorsaaneq malittarinniarnelru ajornakusoqarpoq.

TB paasineqajaarpat piaartumillu nakorsarneqarpat kingunerluutitaqanngitsumik ajorunnaarsinneqarsin-naavoq, nakorsarneqanngikkunili ulorianaatilimmik ajoqusiinnaavoq toqussutaasinnaallunilu. TB-p atugaa-nera annikillisinneqassappat qaffatsinnaveersarneqassappallu, ukiuni tulliuuttuni arlalinni immikkut iliuseqartoqarnissaa pisariaqassaaq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup maleruagassiaa naapertorlugu, inuit suli nappaatigilinngisaminnik TB-mik tunillatsissimasut nappaatsaaliniarlugit nakorsarneqarnissaannik neqeroorfigineqarsinnaapput. 2002-miilli

nappatsaaliilluni nakorsaanerup nalunaarutigineqarnissaa piumasaqaataalerpoq. Takussutissiaq 20-imi nappatsaaliniarlugit nakorsakkat amerlassusaat takuneqarsinnaavoq. 2012-imi nappatsaaliniarlugit nakorsakkat ikinnerat, Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup TB pillugu maleruagassiaata allanngorneranik, Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfimmut nalunaarutiginninnginnermik patsiseqartutut oqaatigineqarsinnaavoq.

TB-mik nappaatillit, taakkunanngalu meeqqat nappaatigilikkaminnik nappaatigilinngisaminnillu tunillatsissimasut amerlavallaarnerat pissutigalugu, Inatsisartit 2011-imi ukiakkut nuna tamakkerlugu sakiilluut TB akiorniarlugu 2012-miit 2016-imut iliuuseriniakkatut siunniussat nutaat akuersissutigaat. Suliniutissatut siunniussinermi immikkoortut pingaarnerit tassaapput;

- TB-p tuniluunnerata nappaataaneratalu annikillissinnissaanut politikikkut inuiaqatigiinnilu iliuuseqarnissap sulissutigineqarnissaa
- innuttaasut TB pillugu naapertuuttumik paasissutissinneqarnissaat
- peqqinnissakkut sullissisut TB-mik suussusersiniaanermut nakorsaanermullu tunngatillugu paasissutissanik nutaanik pissarsisinnaanissaasa qulakkeerneqarnissaa
- nappaammik suussusersiniaanermi pisariaqartitanik pissarsisinnaanissaq laboratoriamilu sullissinerup qaffasissumik pitsaassuseqarnissaata qulakkeerneqarnissaa
- peqqinnissakkut sullissisut TB-mut tunngasunik suliaqarsinnaanissamat qaffasissumik nalinginnaasumillu ilinniarteqqinneqarnissaat
- TB-mik suliaqarnerup pitsaanerpaamik naammassillugu nakorsaanermullu ikorfartuutaasinnaasumik aaqjissuunneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa
- Najukkani TB-mik suliaqarnerup tunillatsissimasinnaasunillu paasiniaanerup pitsaanerpaaffimmiitinnissaata qulakkeerneqarnissaa
- qitiusumiit kinguneqarluartumik nakkutilliinerup, nalunaarutiginnittarnerup najukkanullu naliliilluni akisuteqarnissap qulakkeerneqarnissaa
- qitiutsumi najukkanilu nappaammik suussusersiniaanermi, nakorsaanermi nakkutilliinermilu kinguneqarluartumik suleqatigiinnissap qulakkeerneqarnissaa
- nakorsaatinik pilersorneqarnerup pitsaanerpaaffissaminiitinnissaata, nakorsaatinillu toqqaasarnerup pitsanngorsartuarneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa.

Iliuusissatut siunniussat tamakkiisut nittartakkami uani takuneqarsinnaapput:

<http://www.peqqik.gl/Sundhed/Tuberkulose/Strategi.aspx>

Iliuusissatut siunniussanut qulaani pineqartunut atatillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup siulittaasuunerani "Nuna tamakkerlugu TB akiorniarlugu iliuuseqarnissamat ataatsimiititaliaq" Nalakkersuisoqarfiit kommunillu akimorlugit suleqatigiinnermik qulakkeerisussa qulakkeerisussa siuarsaasussarlu pilersinneqarpoq. TB-mut tunngasut suleqatigiinnikkut ersarissarneqassapput, politikikkut ingerlatsinikkullu aaqjissuussaaneermi ingerlatsiviit, TB-p inuiaqatigiinnit nappaataanerani ilisimaarinnilersinneqassapput. Suleqatigiinnerup Namminersorlutik Oqartussat TB pillugu ataatsimoorussanik iliuusissatut siunniussinissaat qulakkiissavaa. Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisoqarfinit naapertuuttunit kommuniniillu KANUKOKA-mit aallartitanik ilaasortaqqarpoq.

Gonoré

2011-mi 2012-imi gonoré-mik nappaatillit 1.355 (2011) 1.435 (2012)-iullutik suli amerlapput. Assersuutit 2010-mi 1.239-it 2009-milu 1.105-it nalunaarutigineqarput. Taamaasillutik innuttaasut 100.000-iuppata 2.393 (2011) 2.529 (2012) gonoré-mik tunillatsissimassapput. Tunillatsikkajunnerusut tassaapput 25-it inorlugit ukiullit taakku 67%-ii (2011) 60 %-iilu (2012) tunillatsissimapput. Nappaatillit ilaannaat tappiorannartut gonoré-mik nappaateqalersitsisartut amerliartortillugit misissuviginerisigut suussusersineqarput. Nappaatip atu-gaanera ass. Qallunaat Nunaannut sanilliullugu annertuneroqaaq. Tunillatsittuni arnat angutillu amerlaqatigi-ingajapput. Arnat inuusunnerit tunillatsikkajunnerupput (ataani takussutissiami takuuk).

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup naatsorsuinermini tunngavigisai siornatigutut sap. ak. nalunaarsuiffimme-ersuunatik, qitiusumik aavisarfimmeersuunerat oqaatigineqassaaq. 2008-mi qaffariaataasoq tamatumingga patsiseqarsinnaavoq. Aappaatigut Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup isumaa naapertorlugu aavisarfimmit paasissutissat siuliani paasissutissanit tutssuiginarnerupput.

Syfilis

Ukiorpanni syfilis-imik tunillatsissimasut agguaqatigiissillugit ukiumut ataaseq nalunaarutaasarsimagaluaq ukiullu pingasut nalunaaruteqartoqarsimanngitsoq, kingumut nunap immikkoortuini arlalinni syfilis tuniluuti-

lerpoq. Nalunaarutit ernumanaatillit tunngavigalugit 2012-imi decembarimiit syfilis immikkut nalunaarutigineqartartussanngorpoq. 2011-imi pingasut nalunaarutigineqarput 2012-imilu qulit nalunaarutigineqarlutik.

Chlamydia

Chlamydiamik nappaateqartutut nalunaarutigineqartut 2010-mi 3.007-isut, 2011-imi 2012-imilu 3.225 (2011) 3.608 (2012) amerleriaateqarput. Kalaallit Nunaanni 2011-mi 2012-imilu chlamydia-mik nappaatillit Qallunaat Nunaanni taama nappaatilinnit quleriaammik amerlanerullutik, innuttaasut 100.000-iugaangata 5.326-iupput. Qallunaat Nunaanni innuttaasut 100.000-iugaangata taama nappaatilinnit quleriaammik amerlanerullutik, Kalaallit Nunaanni 2011-mi 2012-imilu chlamydia-mik nappaatillit inuit 100.000-iugaangata 2011-imi 5.670-upput 2012-imilu 6.358-iullutik.

Chlamydia mannissap aqquataagut naartulersoortarnermut, naartusinnaajunnaarnermut, kissaatiginngisamillu meerartaarsinnaannginnermut patsisaasut pingaarnersaraat. 2011-imi arnat 2.013 (62%) 2012-imilu 2.230 (62%) angutinut 1.378-inut (38%) 2012-imilu 1.378 (38%) sanilliullugit, amerlanerusut chlamydiamik tunillatsissimapput. Nappaat ersiuteqarajuttuunngilaq, arnanilu paasineqarajunnerunanut naartunermit erninernullu atatillugu misissortikulaarneruneq patsisaavoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup naatsorsuinermini tunngavigisai siornatigutut sap. ak. nalunaarsuiffimmeersuunatik qitiusumik aavisarfimmeersuunerat oqaatigineqassaaq. 2008-mi qaffariaataasoq tamatumingna patsiseqarsinnaavoq. Aappaatigut Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup isumaa naapertorlugu aaviisarfimmit paasissutissat siuliani paasissutissanit tutssuiginarnerupput.

HIV AIDS-ilu

Kalaallit Nunaanni HIV-imik nappaatillit siulliit nappaatip paasineqarneraniit ukialunnguit qaangiunneranni paasineqarmatali, ukiut 25-it sinnerlugit qaangiutereerput. 2012 ilanngullugu Kalaallit Nunaanni inuit 163-it HIV-imik tunillatsissimapput, taakkunannga 36-it AIDS-imik nappaateqalersimanerat ilisimaneqarpoq. HIV-imik tunillatsissimasut 46 %-ii toqusimasut ilisimaneqarpoq, tamarmilli AIDS toqutigisimanngilaat ilaallu Qallunaat Nunaanni toqusimasinnaallutik. Tunillatsissimasuni angutit (63%) arnanit (37 %) amerlanerulaarput.

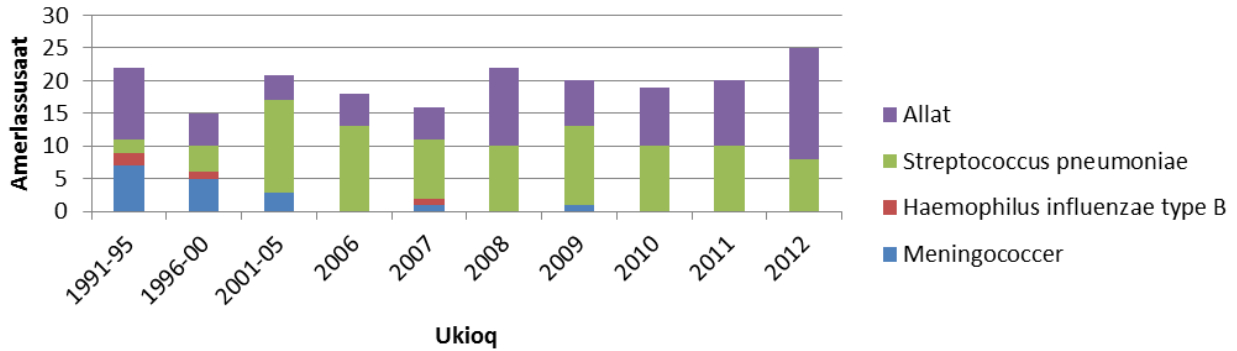
Ukiut tamaasa tunillatsittoqartarpoq. 2011-mi ataaseq tunillatsissimasutut nalunaarutigineqarpoq 2012-imilu marluk HIV-imik tunillatsissimasutut nalunaarutigineqarlutik. HIV-imik tunillatsissimasut amerlanersaat Nunummi Sisimiunilu najugaqarput amerlanerillu utoqqasaajullutik. Suiaaqaatiminnilli atoqateqartatut akornanni tunillatsittartut 30-it inorlugit ukioqarput. Kalaallit Nunaanni HIV-ip nappaatigineqarnerani, ukiuni kingullerni tunillatsittut agguaqatigiissillugit ukioqqortusiartorput; 2006-imiilli 2008-mut appariaateqarsimallutik (ukiumut ikittunnguullutik). Nunarsuaq tamakkerlugu tunillatsissimasunut sanilliullugit Kalaallit Nunaanni tunillatsittartut agguaqatigiissillugit ukioqqortunerujussuupput. HIV-ip atugaanera nunanut allanut amerlanernut sanilliullugu, arnat angutillu atoqatigiinnerisigut tunillaassuukkajuttarnera allaassutaavoq.

HIV maannamut Kalaallit Nunaanni peqqissutsimut annertuumik ajornartorsiortitsilersimanngikkaluaq, ajornartorsiutip ilungersuunnissaa patsisissaqarluarpoq. Chlamydia gonore-lu inuusuttut akornanni annertuumik atugaapput, Kalaallit Nunaannilu naartuersittartut amerlaqisut, inuusuttut akornanni illersuuteqarani atoqateqartarnerup annertuumik atugaaneranut takussutissaapput.

HIV kinguaassiuutitigut nappaatit allatulli inuusuttut akornanni tuniluutilissappat, inuppaalussuit pilertortumik tunillanneqarsinnaassapput. Taamaattoqarnera nunani allani kinguaassiuutitigut nappaatit annertuumik atuuffigisaanni takuneqareerpoq. Taamaammat HIV-ip ajornartorsiutaanerata annertunerujussuanngorsinnaanera suli navianaateqarpoq. Nakorsarneqarnera pitsannguuteqaraluaqisoq inuunerullu naleqassusaa HIV-imik nappaatilinnut ukiut ingerlanerini malunnaatillimmik pitsanngoriaateqaraluaq, tamanana inuttut atukkatigut inuiaqatigiinnullu annertuumik sunniuteqartussaassaaq.

Kinguaassiuutitigut nappaatinik pitsaaliuiniarneq eqeersimaarfugalugu suliniuteqartoqartuarnissaa tunngavissaqarluarpoq.

Aakut/qaratsap aneraasaagut aseruuttoortut nalunaarutigineqartut

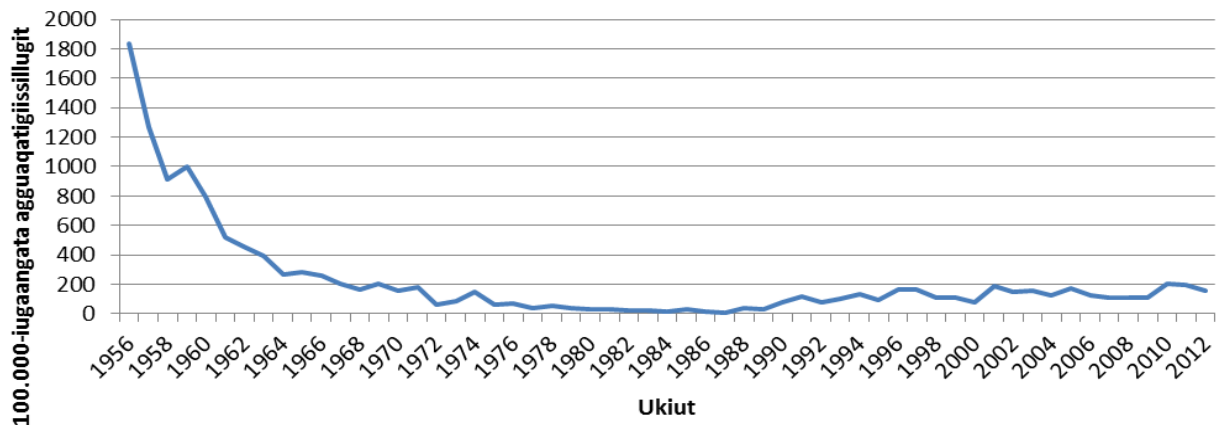

Titartagaq 10

Takussutissiaq 15	2011-imi Kalaallit Nunaanni nappaatit tappiorannartunik pneumokok-inik patsiseqartut		
	Suiaassuseq	Ukiut	Uumasut/Toqusut
♂	7	Uumasuq	1
♂	20	Uumasuq	7F
♀	30	Uumasuq	1
♀	47	Toqusuq	16F
♂	53	Toqusuq	Ilisimaneqanngilaq
♂	53	Toqusuq	22F
♂	53	Uumasuq	19F
♂	53	Uumasuq	22F
♂	58	Uumasuq	Ilisimaneqanngilaq
♀	74	Toqusuq	Ilisimaneqanngilaq
7 ♂ / 3 ♀	Ukiunut agguaqatigiissillugit: 48.8	Uumasut 6 Toqusut 4	Immikkoorutillit 7 Immikkooruteqanngitsut 3

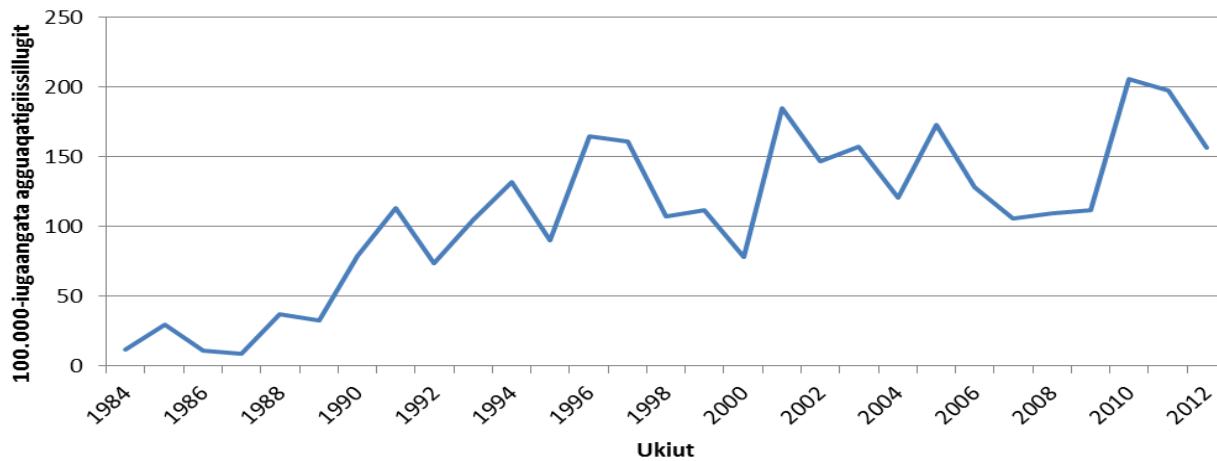
Takussutissiaq 16	Kalaallit Nunaanni tappiorannartumik pneumokok-imik tunillatsissimasut 2012-imi paasineqarsimasut		
	Suiaassuseq	Ukiut	Uumasut/Toqusut
♀	1	Uumasuq	6B
♂	18	Uumasuq	1
♂	50	Uumasuq	4
♂	64	Uumasuq	22F
♂	72	Uumasuq	4
♂	76	Uumasuq	12F
♂	84	Toqusuq	22F
6 ♂ / 1 ♀	Ukiunut agguaqatigiissillugit: 52.1	Uumasut 6 Toqusuq 1	Immikkoorutillit 7

1956 - 2012 Tuberkuloseqassuseq

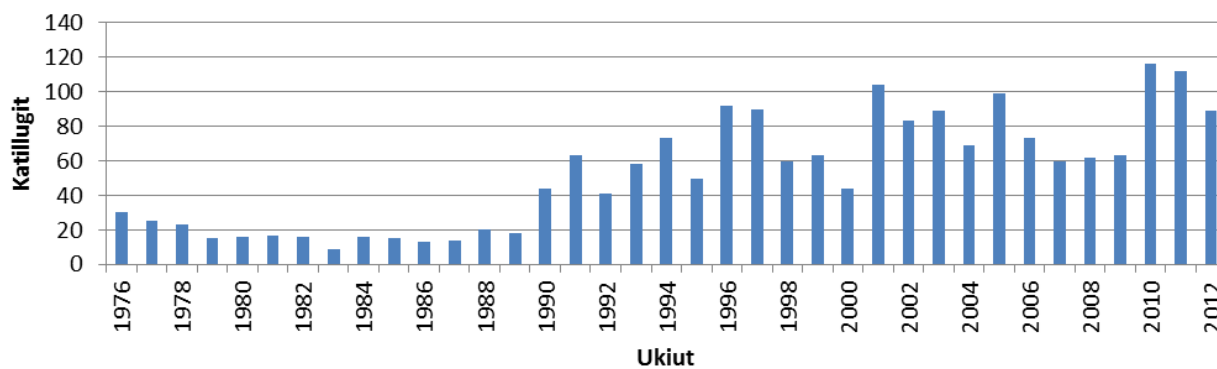
Titartagaq 11

1984 - 2012 Tuberkuloseqassuseq

Titartagaq 12

1976 - 2012 Kalaallit Nunaanni Tuberkulosertut nalunaarutigineqarsimasut

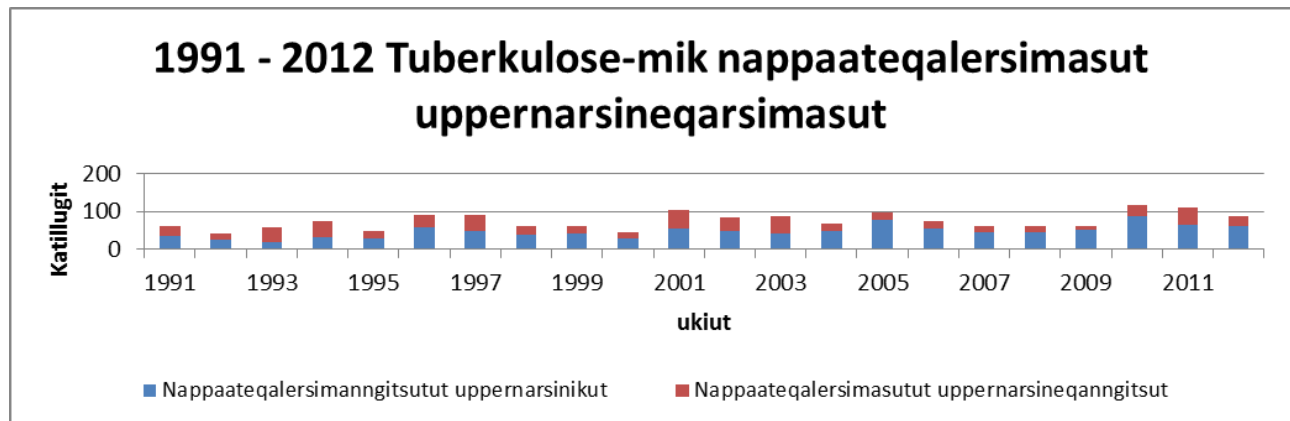

Titartagaq 13

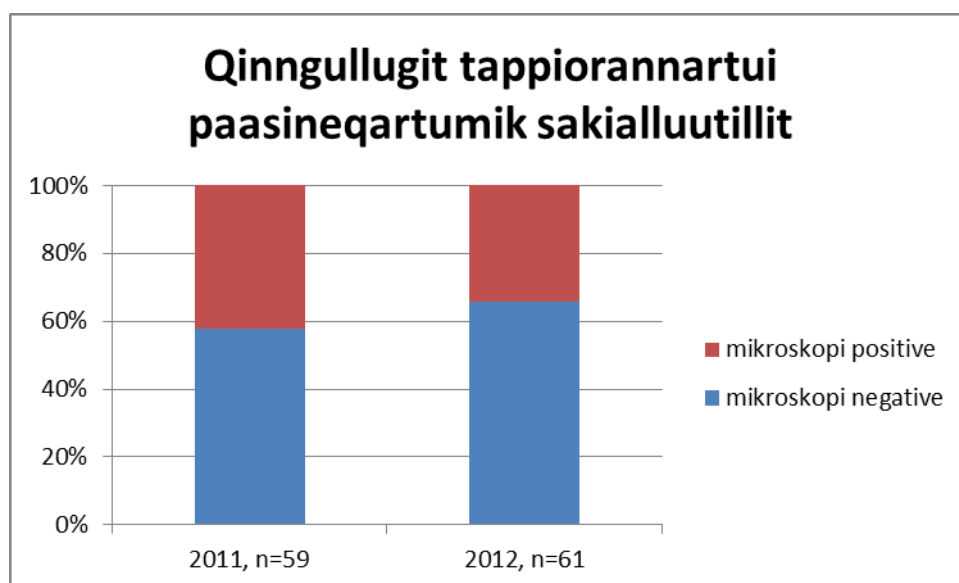
Takussutissiaq 17		Kalaallit Nunaanni Tuberkulose-mik nappaatillit nalunaarutigineqartut	
Ukioq	Amerlassusaat	Ukiumut agguaqatigiissillugit inuit 100.000-iugaangata amerlassusaat	
1961-65*	677	379	
1966-70*	423	195	
1971-75*	261	108	
1976-80*	117	47	
1981-85*	58	22	
1986-90	93	34	
1991-95	252	91	
1996-00	347	124	
2001-05	444	157	
2006	73	128	
2007	60	106	
2008	62	110	
2009	63	112	
2010	116	205	
2011	112	199	
2012	89	157	

Najoqqutaq: Statens Institut for Folkesundhed Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfik

* 1960-imiit 1985-imut kisitsisit, Kalaallit Nunaanni kalaallit akornanni sakialluummik nappaateqalersimasut nalunaarutigineqartut naatsorsorneqartut.

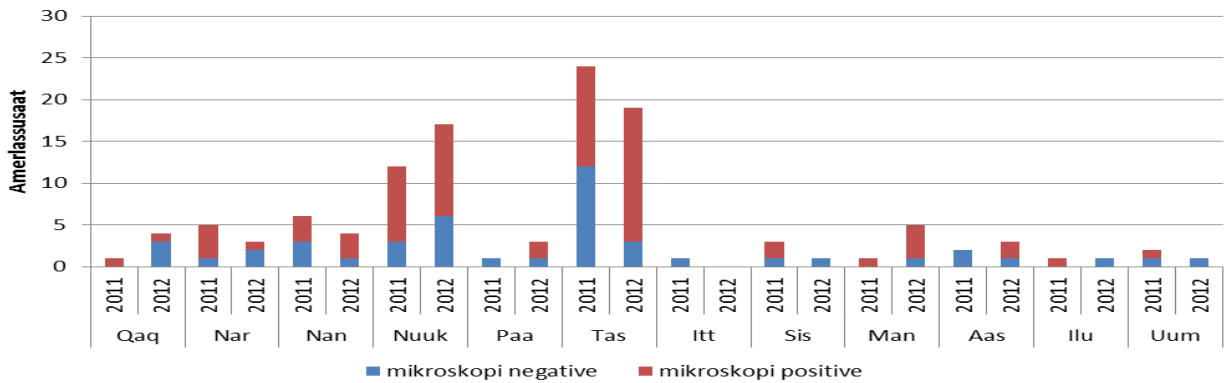

Titartagaq 14

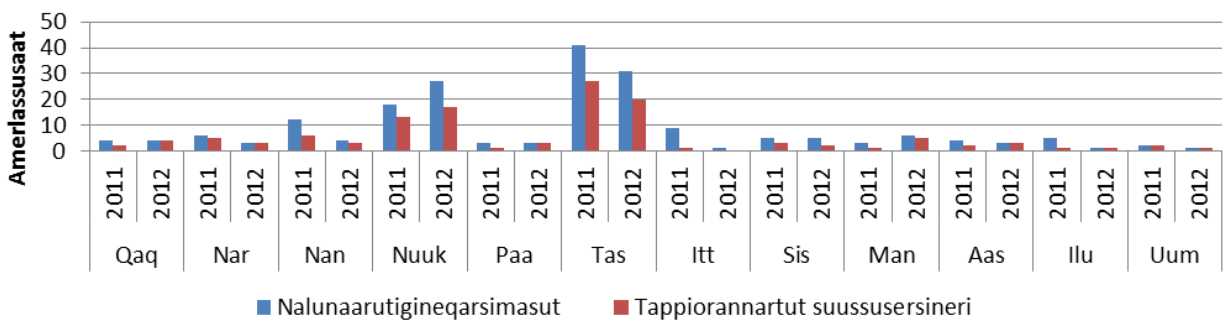
Titartagaq 15

2011-imiit 2012-imut tappiorannartut naatillugit amerliartortitat tunngavigalugit sakiialluummik nappaateqarnerat paasisat akornanni qinngullugit tappiorannartunik nassaarfiusut

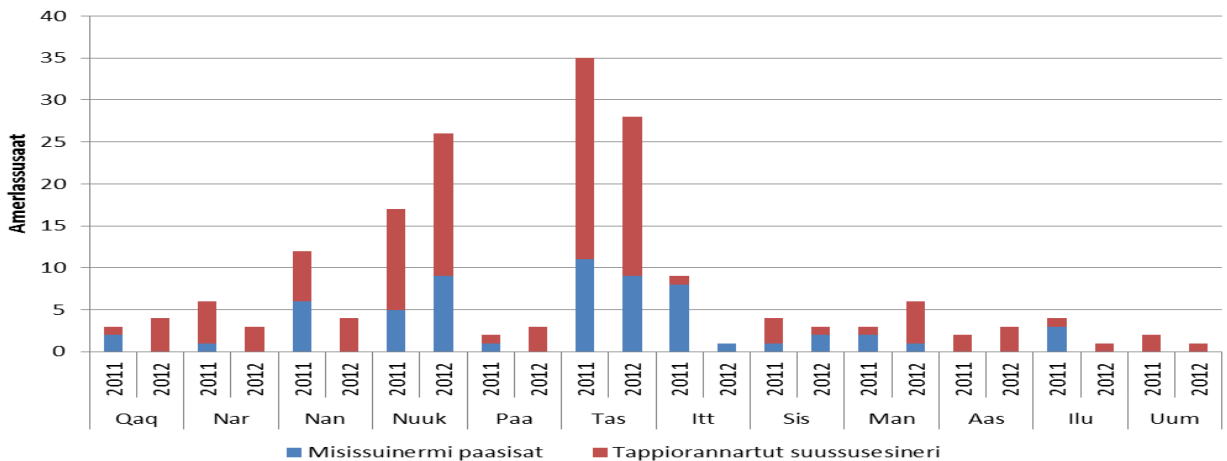
Titartagaq 16

2011-imiit 2012-imut tappiorannartup suussusersinera tunngavigalugu sakiialluummik nappaateqartut paasineqartut

Titartagaq 17

2011-imi 2012-imilu tappiorannartua suussusersisamik sakiialluutillit

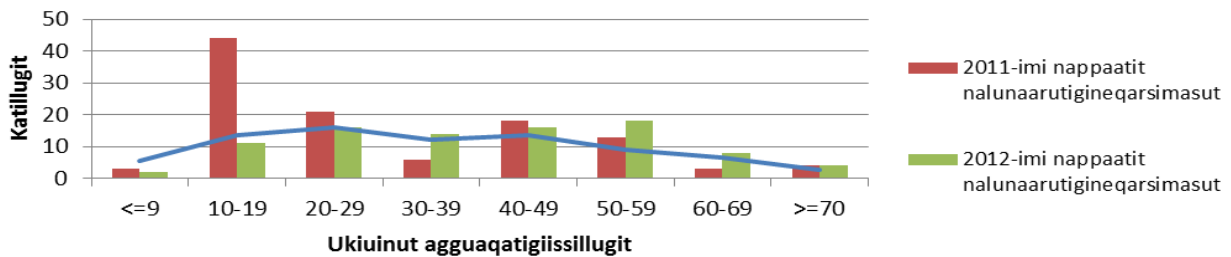

Titartagaq 18

Takussutissiaq 18	2011-imi Tuberkulose-mik tunillatsissimasut Qitiusumik Napparsimmavinnut Peqqissaavinnullu agguataarneqarnerat		
	Qitiusumik Napparsimmvik/Peqqissaavik	Nalunaarutigineqartut katillugit	Taakkunanga tappiorannartut naatillugit amerliartortitsineq atorlugu misissuivigalugit paasisat
Nanortalik	12	6	3
Qaqortoq	4	2	1
Narsaq	6	5	4
Paamiut	3	1	0
Nuuk	18	13	9
Maniitsoq	3	1	1
Sisimiut	5	3	2
Aasiaat	4	2	0
Qasigiannugit	0	0	0
Ilulissat	5	1	1
Qeqertarsuaq	0	0	0
Uummannaq	2	2	1
Upernavik	0	0	0
Qaanaaq	0	0	0
Tasiilaq	41	27	12
Ittoqqortoormiit	9	1	0
Katillugit	112	64	34

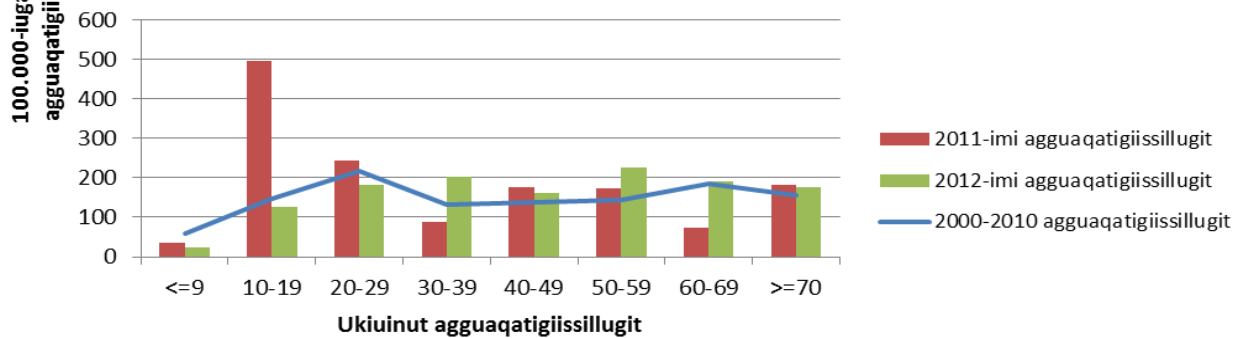
Takussutissiaq 19	2012-imi Tuberkulose-mik tunillatsissimasut Qitiusumik Napparsimmavinnut Peqqissaavinnullu agguataarneqarnerat		
	Qitiusumik Napparsimmvik/Peqqissaavik	Nalunaarutigineqartut katillugit	Taakkunanga tappiorannartut naatillugit amerliartortitsineq atorlugu misissuivigalugit paasisat
Nanortalik	4	3	2
Qaqortoq	4	4	1
Narsaq	3	3	1
Paamiut	3	3	2
Nuuk	27	17	11
Maniitsoq	6	5	4
Sisimiut	5	2	0
Aasiaat	3	3	2
Qasigiannugit	0	0	0
Ilulissat	1	1	0
Qeqertarsuaq	0	0	0
Uummannaq	1	1	0
Upernavik	0	0	0
Qaanaaq	0	0	0
Tasiilaq	31	20	17
Ittoqqortoormiit	1	0	0
Katillugit	89	62	40

Tuberkulosemik tunillatsissimasut nalunaarutigineqartut ukiuinut agguataarneqarnerat

Titartagaq 19

100.000-iugaangata Tuberkulosemik tunillatsissimasut nalunaarutigineqartartut

Titartagaq 20

Takussutissiaq 20	Tuberkulose-mik nappatsaaliiniarluni nakorsaaneq, ukiunut, Qitiusumik Napparsimmavinnut aammalu Peqqissaavinnut agguataarnerat											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Qitiusumik Napparsimmavik/Peqqissaavik/Ukioq												
Nanortalik	412	3	9	14	13	53	2*	8	14	14	0	
Qaqortoq	30	19	4	18	7	31	-*	17	17	9	0	
Narsaq	8	3	23	22	25	11	3*	10	12	23	1	
Paamiut	1	0	3	0	1	0	3	1	2	20	2	
Nuuk	4	2	6	11	19	37	24	9	14	16	33	
Maniitsoq	0	3	63	61	3	12	3	25	8	0	6	
Sisimiut	0	9	0	3	3	2	13	17	9	14	11	
Aasiaat	9	15	9	11	4	0	2	14	2	10	1	
Qasigiannugit	0	3	1	3	1	0	5	3	7	0	8	
Ilulissat	4	4	5	1	0	1	0	14	9	14	0	
Qeqertarsuaq	0	0	3	3	0	0	15	0	0	1	1	
Uummannaq	19	8	2	8	49	16	36	5	2	5	0	
Upernavik	8	12	0	1	6	7	30	18	16	14	2	
Qaanaaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tasiilaq	24	176	12	30	12	7	0	0	109	56	23	
Ittoqqortoormiit	6	1	0	3	3	0	7	5	36	39	0	
Katillugit	525	258	140	189	146	177	143	146	257	235	88	

* Nalunaarsukkat amigateqarput.

TB-ertut nalunaarutigneqarsimasut / Anmeldte tilfælde af TB

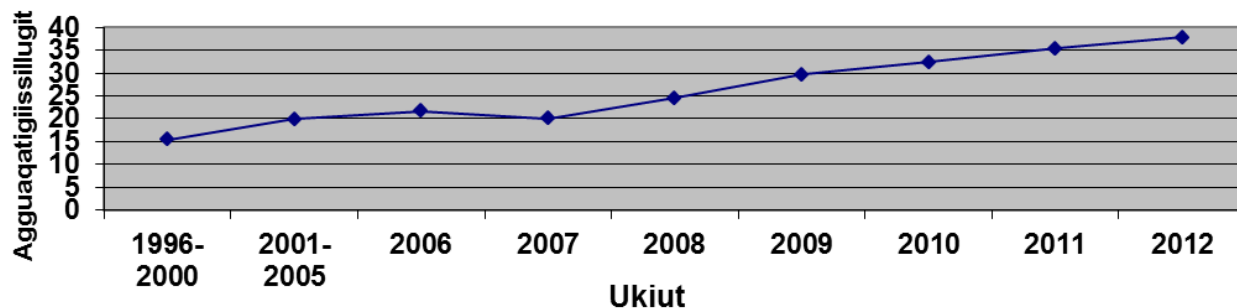
Kommunitut peqqinnisaqarfinnullu agg. / Fordelt på kommune og sundhedsregion pr. 31.12.2012

Kommunit / Kommuner	Peqqinnisaqarfiit / Sundhedsregioner										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kummuni Kujalleq	Peqqinnisaqarfik / Sundhedsregion Kujataa										
Qaqortoq	14	2	14	7	10	6	6	4	4	4	
Narsaq	7	10	11	13	5	3	12	5	6	3	
Nanortalik	7	11	13	13	4	7	5	15	12	4	
Katillugit/Total:	28	23	38	33	19	16	23	24	22	11	
Kummuneqarfik Sermersooq	Peqqinnisaqarfik / Sundhedsregion Sermersooq										
Nuuk	8	7	18	17	16	18	8	27	18	27	
Paamiut	0	1	1	3	2	3	0	7	3	3	
Tasiilaq	16	7	18	4	2	6	10	24	41	31	
Ittoqqortoormiit	3	3	3	0	1	1	2	9	9	1	
Katillugit/Total:	27	18	40	24	21	28	20	67	71	62	
Qeqqata Kommuniar	Peqqinnisaqarfik / Sundhedsregion Qeqqata										
Sisimiut	2	5	1	1	2	5	4	7	5	5	
Maniitsoq	3	6	4	1	2	2	8	3	3	6	
Katillugit/Total:	5	11	5	2	4	7	12	10	8	11	
Qaasuitsup Kommuniar	Peqqinnisaqarfik Qeqertarsuup tunua / Sundhedsregion Disko										
Aasiaat	7	5	5	1	5	1	3	3	4	3	
Qasigiannguit	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	
Qeqertarsuaq	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
Katillugit/Total:	9	5	6	1	5	1	3	5	4	3	
	Peqqinnisaqarfik / Sundhedsregion Avanaa										
Ilulissat	4	3	4	2	1	5	0	4	5	1	
Qaanaaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Upernavik	11	7	1	3	4	2	4	5	0	0	
Uummannaq	5	2	5	8	6	3	1	1	2	1	
Katillugit/Total:	20	12	10	13	11	10	5	10	7	2	
Katillugit/Total:	29	17	16	14	16	11	8	15	11	5	
Katillugit/Total:	89	69	99	73	60	62	63	116	112	89	

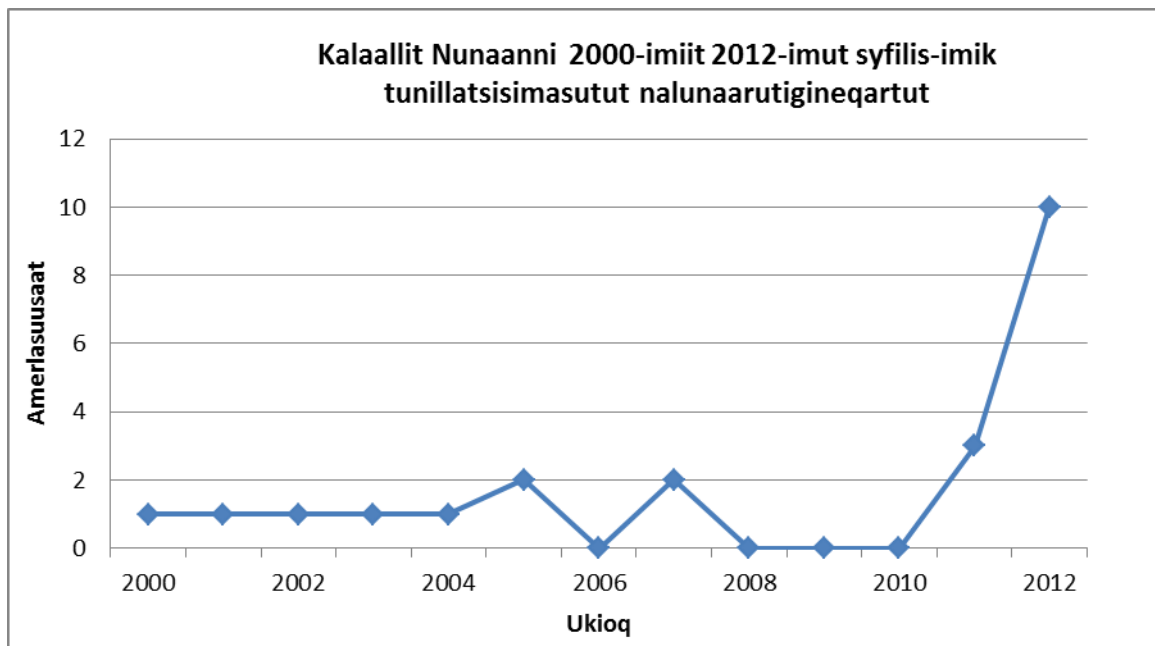
Titartagaq 21

Takussutissiaq 21	Kalaallit Nunaannit gonorémik tunillatsissimasutut paasineqartut suaiaassusaannut ukiunullu agguataarneqarnerat							Katillugit
	Suaiaassuseq/Ukiut	<1	1-14	15-19	20-24	25-29	>30	
2011								
♂	0	1	134	214	96	153	598	
♀	0	21	287	245	97	107	757	
2012								
♂	1	0	127	187	116	201	632	
♀	2	14	307	228	124	128	803	

Gonore-rtut 1.000-iugaangata amerlassusaannut agguaqatigiissillugit 15 - 59 ukiullit akornanni

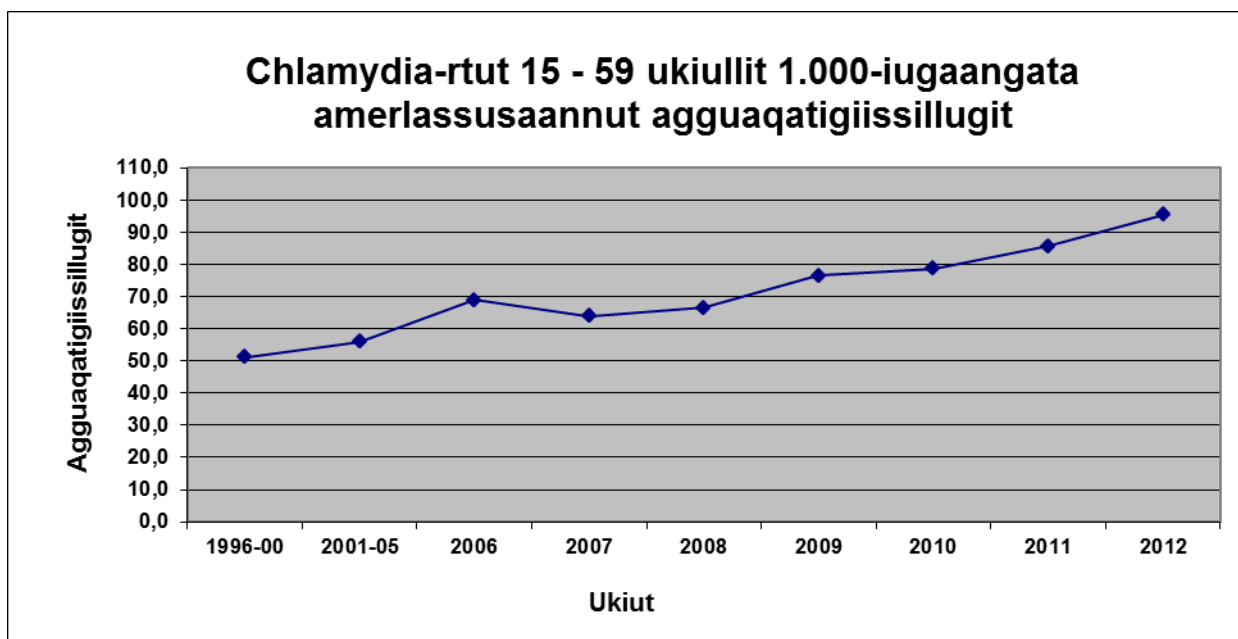

Titartagaq 22

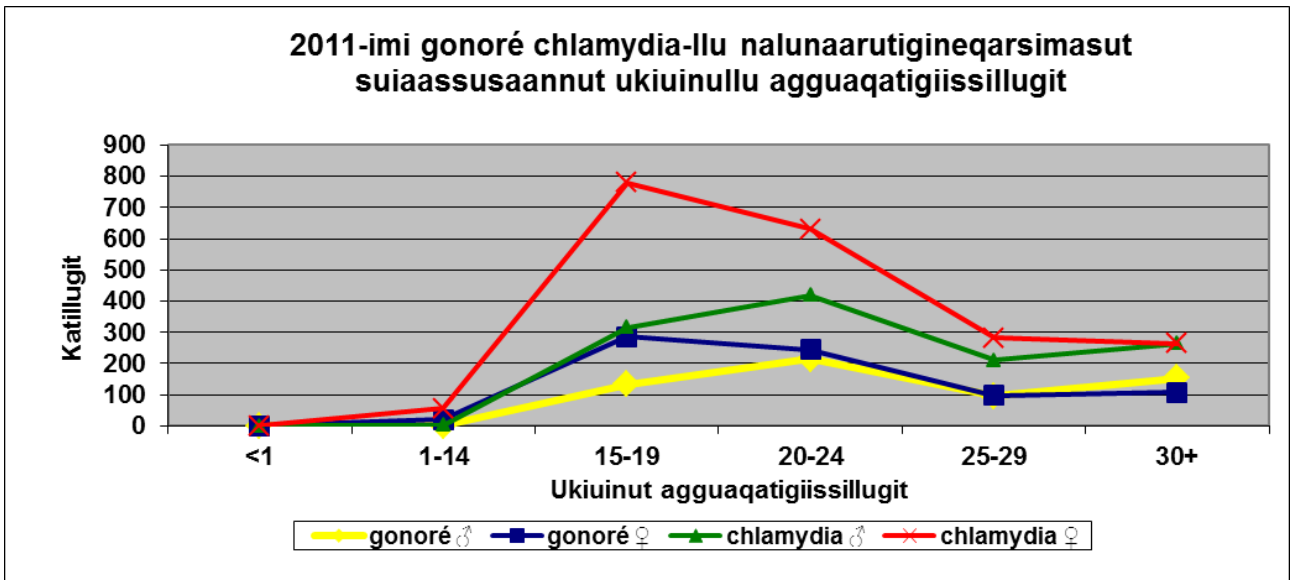

Titartagaq 23

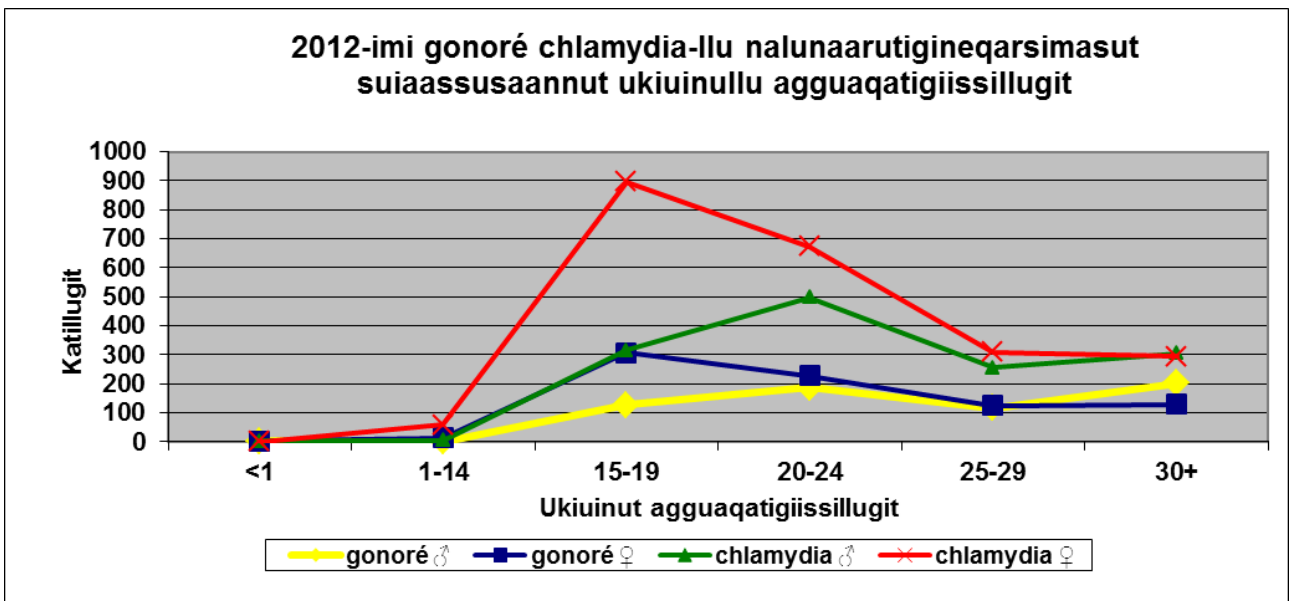
Takussutissiaq 22		Kalaallit Nunaanni chlamydiamik tunillatsissimasut suaassusaanut ukiuinullu agguataarneqarnerat						Katillugit
		Suissaassuseq/Ukiut	<1	1-14	15-19	20-24	25-29	
2011								
♂		0	2	316	419	210	265	1.212
♀		0	56	779	631	282	265	2.013
2012								
♂		2	4	316	497	255	304	1.378
♀		0	59	897	673	308	293	2.230

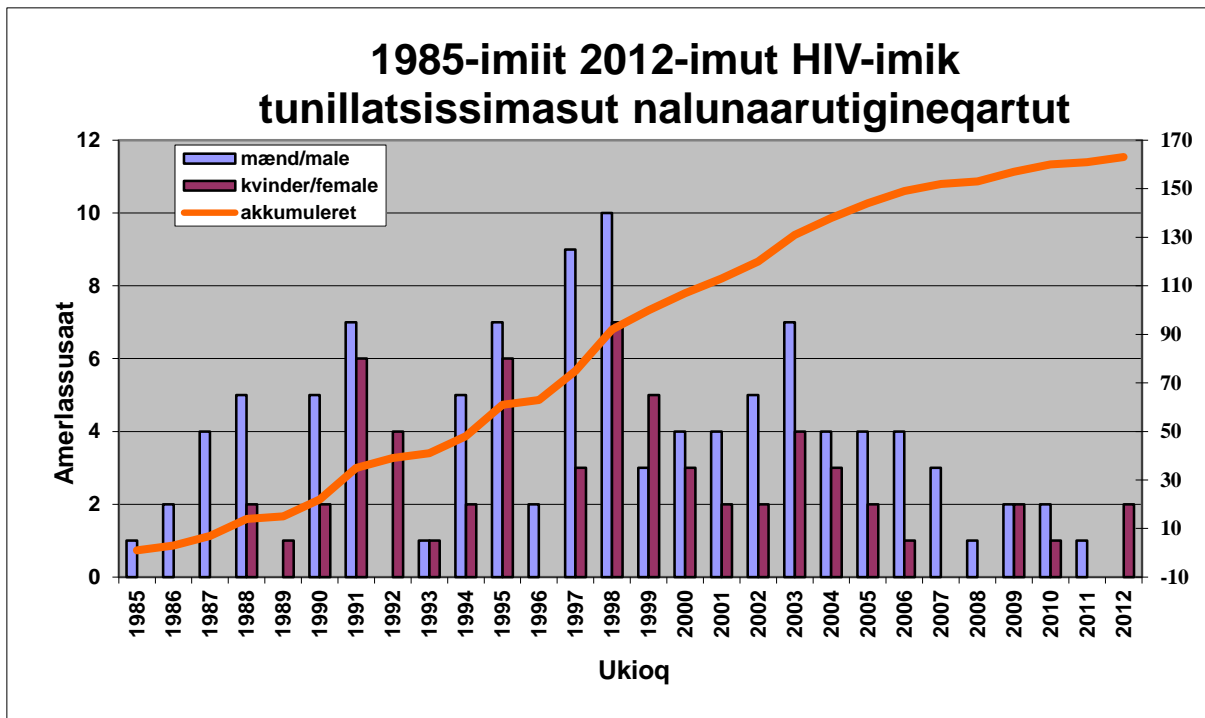
Titartagaq 24

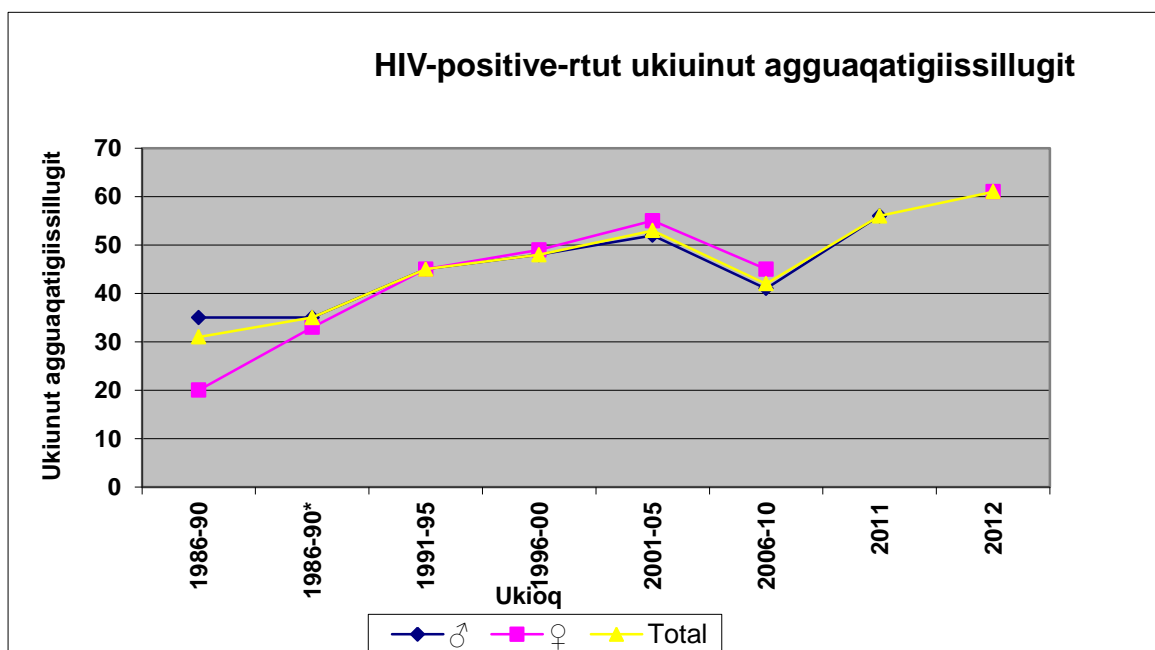
Titartagaq 25A

Titartagaq 25B

Titartagaq 26

Titartagaq 27

* Meeqqat marluk sulii ukioqalinnigitsut ilanngunneqanngillat.